ZILVEREN GRIFFELS

2013

***Zwarte zwaan* - Gideon Samson (Leopold)**
Dat kwaad zo'n vrolijke naam kan dragen. Rifka is 12 en al vanaf de eerste bladzijde van *Zwarte zwaan* is duidelijk dat er iets heel erg mis is met haar geweten. Ze treitert, ze sart, ze manipuleert haar omgeving zonder enig mededogen.

'Hé Duuf.'
'Wat is er?'
'Weet je wat mij lachen lijkt?'

Duuf is Duveke en als beste vriendin en naïeve handlanger totaal in de macht van de aandachtszieke Rifka. Het lijkt Rifka wel lachen om op haar eigen begrafenis aanwezig te zijn. Daarvoor moet ze 'verdwijnen'. Ze heeft het tot in detail uitgedacht en Duveke moet het regelen.
In duizelingwekkend tempo, sublieme stijl en adembenemende compositie berooft Gideon Samson de lezer stukje bij beetje van alle hoop. Door het verhaal vanuit drie unieke perspectieven met ieder hun eigen vertelwijze te ontvouwen, houdt Samson de spanning er tot het laatste moment in. Tot het einde, dat letterlijk bitter is en onvoorzien. Zo de schrijver al aanstuurde op deze ontknoping, tijdens de eerste lezing heeft hij al zoveel klappen uitgedeeld dat de lezer te beduusd is om het te zien aankomen.
Daarmee is *Zwarte zwaan* alles tegelijk: een pestboek, psychologische thriller maar bovenal een door-en- door donkere roman. Het zware gevoel van onbehagen verlaat de lezer geen moment.
Zwarte zwaan is tegelijk actueel en urgent, in een tijd waarin pure slechtheid zich nogal eens openbaart in de gedaante van een individu. Bij Samson heet het kwaad Rifka en is het nog maar 12 jaar oud. En daarmee toont de schrijver lef en zet hij aan tot discussie. Vooral omdat hij geen enkele verklaring aandraagt voor Rifka's gedrag.
Eerder al maakte Gideon Samson indruk met *Ziek* (2009). Met *Zwarte zwaan* laat hij niet alleen zien dat hij er is om te blijven, maar ook dat hij de torenhoge ambitie heeft zichzelf opnieuw uit te vinden. Zo het gebod nog bestaat dat boeken voor kinderen hoop moeten bieden, dan heeft Gideon Samson daar nu definitief mee afgerekend.